

# Landgrabbing – konsekvenser för människor och miljö



koloniala mönstren som upprepar sig och fenomenet kallas för landgrabbing.

Marken har i den finansiella krisens spår kommit att ses som en stabil och hållbar investering som lockar både statliga och privata aktörer. Även energibolag, pensionsfonder och biståndspengar är med i landgrabbing-ruschen. Det finns en naivitet i hur aktörerna ser på markinvesteringarna, de hävdar bland annat att det är lösningen på klimatkrisen och samtidigt en väg ut ur fattigdom. Samtidigt har EU:s biståndspolitik med handelspaketet Everything But Arms som inkluderar tullfritt tillträde av socker, stimulerat sockerproduktion i Kambodja vilket lett till att över 400 000 småbrukare fördrivits för att ge plats åt markinvesteringar. I Sierra Leone har den statliga investeringsfonden Swedfund med biståndsmedel genomfört satsningar på etanolproduktion som skapat vattenbrist och hunger istället för utveckling och arbetstillfällen.

Avsikterna må ha varit goda, men det blev fel.

”Den finansiella marknaden tränger undan oss småbrukare, många tvingas flytta och vi får i oss stora mängder kemikalier”, säger Ednalva Moreira Gomes från Latinamerikagruppernas brasilianska samarbetsorganisation för jordlösa småbrukare, MST. Hon var nyligen på besök i Sverige för att berätta om sin kamp för en rättvisare jordfördelning i landet.

I Brasilien har Andra AP-fonden, tillsammans med en amerikansk pensionsfond, bildat bolaget TCGA. Bolaget köper stora arealer mark som sedan arrenderas ut för jordbruksproduktion. Swedwatches granskning av bolagets investeringar visar att två av företagen som är involverade i affären har anklagats för allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Brasilien är världsledande i soja- och etanolproduktion, vilket visat sig ha negativ påverkan på den biologiska

mångfalden och användningen av kemiska bekämpningsmedel är omfattande. Andra AP-fonden är möjligen inte direkt skyldig för detta, men har ansvar för de indirekta konsekvenserna av sina investeringar. Kanske ser andra AP-fonden på markinvesteringarna som ett hållbart och bättre alternativ till olja och gruvnäring, och som dessutom ger stabil och säker avkastning till svenskarnas pensioner. Avsikterna må vara goda, men det blir fel.

Monokulturer som hotar biologisk mångfald. Förgiftat eller sinande vatten. Fördrivande från mark och förlorade försörjningsmöjligheter. I detta nummer av Röster från Latinamerika fördjupar vi oss i landgrabbing och dess konsekvenser för människor och miljö. Solidarisk läsning!

**Rebecka Jalvemyr**  
Vice Ordförande  
Latinamerikagrupperna

Ägarkoncentration av odlingsbar mark blir allt vanligare över hela världen. Investerare i rikare länder köper upp eller arrenderar i fattigare länder, där ojämna fördelning av mark sedan länge är en grundorsak till ojämlikhet och att människor lever i fattigdom. Småbrukare och ursprungsfolk som redan har osäker tillgång till mark är de som drabbas hårdast. De

## Rutan

Vill du bli publicerad här? Maila [info@latinamerikagrupperna.se](mailto:info@latinamerikagrupperna.se)



Illustration: Sara Granér

**Överraska någon med Latinamerikagruppernas "Kort för rättvisa"**



Pengarna från kortet går direkt till de latinamerikanska folkrörelsernas arbete för folkligt inflytande, demokrati och mänskliga rättigheter. Du kan själv välja text på kortet och få det skickat direkt till mottagaren, eller få det skickat till dig så att du kan överlämna det personligen. Beställ via hemsidan: <http://latinamerikagrupperna.se/vart-material/gavobrev>



**Röster från Latinamerika** är Latinamerikagruppernas tidning om Latinamerika ur ett folkrörelseperspektiv. Tidningen fokuserar på småskaliga jordbrukare, lantarbetare och ursprungsfolk samt deras kamp för hållbar utveckling och social rättvisa.

**Röster från Latinamerika** är ett verktyg för att lyfta och informera om de frågor som vi och våra samarbetsorganisationer arbetar med, kort och gott ett redskap för förändring.

**Röster från Latinamerika** ges ut fyra gånger per år inklusive ett temanummer. En prenumeration kostar 100 kr/år. Blir du medlem i Latinamerikagrupperna får du tidningen på köpet.



Aven publicerad i [globalarkivet.se](http://globalarkivet.se)